

Utbildningsplan ADBB

Utbildning i ADBB – Alarm Distress Baby Scale

Bedömning av ihållande socialt tillbakadragande hos små barn i åldern 2–24 månader genom screening med ADBB-skalan

ADBB

Dagens gedigna kunskap om småbarnsårens betydelse för senare utveckling leder till ett ökat behov av metoder för att beskriva utvecklingspsykologiska problem hos de yngsta barnen. ADBB – Alarm Distress Baby Scale är en metod för att tidigt kunna upptäcka ihållande socialt tillbakadragande hos barn i åldern 2–24 månader.

Bakgrund

Redan tidigt har det späda barnet kompetens att delta i och till viss del reglera ett synkroniserat samspel med en vuxen (Tronick, 1989; Feldman, 2007). Vid födseln har barnet tex. förmåga att reglera intryck och kontakt genom att vända bort blicken, blunda och vrida på huvudet när barnet behöver en paus, för att därefter kunna vända huvudet tillbaka och ta blickkontakt när barnet är redo för det igen (Brazelton, Klosowski & Main, 1974; Weinberg & Tronick, 1994). Det är viktigt för barnet att kunna reglera den mängd stimuli barnet är beredd att ta emot just då. Det är en naturlig form av tillbakadragande, som gör att barnet kan reglera olika känslotillstånd och anpassa sig till olika situationer som annars skulle kunna bli överväldigande (Beebe, Lachmann & Jaffe, 1997). Spädbarnet kan även i viss utsträckning tidigt reglera inre tillstånd (Feldman, 2002), men förmågan till affektreglering och reglering av kontakt stärks och upprätthålls över tid, genom samspelet med engagerade och lyhörda omsorgspersoner (Trevvarthen & Aitken, 2001).

Ericastiftelsen

Behandling, utbildning och forskning

Om ett litet barn drar sig tillbaka från social kontakt ofta, och under längre perioder, kan det vara en signal att barnet inte mår bra. Socialt tillbakadragande kan vara tecken på sjukdom, relationssvårigheter, stress men även allvarlig omsorgssvikt (Behrman, Vaughan & Nelson, 1983; Guedeney, 2001; Smith Nielsen et al, 2019). Ihållande socialt tillbakadragande, som stäcker sig över en större del av dagen, flera dagar och som varar i två veckor eller mer, är en varningssignal. Det är därför viktigt att kunna känna igen tecken på socialt ihållande tillbakadragande hos spädbarn. Det är tecken såsom bristande ögonkontakt och utslätad mimik, brist på joller och läten, icke åldersadekvat motorisk utveckling eller, hos äldre barn, påfallande få gester eller talat språk. När dessa symptom upptäcks, bör man noggrant undersöka vad som kan vara den bakomliggande orsaken.

Genom att använda ADBB-skalan finns möjlighet att tidigt upptäcka avvikelser i socialt gensvar hos barnet. ADBB utgör även en grund för en gemensam terminologi för beskrivning av ihållande socialt tillbakadragande. ADBB kan underlätta planering av interventioner i enskilda familjer samt ge information för eventuell remittering för vidare undersökningar.

Krav på förkunskaper och andra villkor

Kursen vänder sig till kliniska barnspecialister på alla vårdnivåer inom både regional och kommunal verksamhet. Kursdeltagaren behöver ha en grundläggande kunskap om utvecklingspsykologi för yngre barn samt ha kännedom om föräldrapsykologi. För att tillgodogöra sig utbildningen är det av vikt att ha erfarenhet av kliniskt inriktat arbete med små barn och deras närstående. Kursdeltagaren bör arbeta med åldersgruppen och/eller ha tillgång till att göra ADBB-bedömning av barn i åldern 2–24 månader. Dessutom ska tid utöver kursdagarna avsättas för att implementera ADBB-kunskaper i den kliniska vardagen. Rekommenderad grundutbildning för att kunna tillgodogöra sig kursen är psykolog, socionom, barnsjuksköterska och läkare.

Kursens nivå

Avancerad nivå

Betygsskala

Godkänd/Ej godkänd.

Kursens innehåll

- Fördjupad utvecklingspsykologi och klinisk barnpsykologi – förväntad utveckling och tecken på psykisk ohälsa och svåra påfrestningar hos barn 0 – 2 år.
- Kunskaper om ihållande socialt tillbakadragande hos barn 0–2 år.
- Metodologi kring bedömningar och skattningar av barn 0–2 år.
- Kunskap om ADBB-metoden; teori och praktisk tillämpning.
- ADBB-metodens forskningsgrund.
- Genomgång av skattningsmanualen.
- Praktisk träning i att tillämpa ADBB.
- Hemuppgifter – koda filmer med ADBB-metoden.
- Reliabilitetsprövning.

Lärandemål

- Fördjupad kunskap om barns förväntade samt avvikande psykologiska utveckling i åldern 2–24 månader.
- Känna igen och beskriva vanliga reaktioner och konsekvenser för hälsa och utveckling hos små barn till följd av svåra påfrestningar och trauma.
- Behärska ADBB-metoden och kunna koda enligt tre kategorier; oro, viss oro, ingen oro för ihållande socialt tillbakadragande.
- Kunna formulera en behandlingsplan på basis av ADBB-metoden när det handlar om brister i samspel.
- Utvärdera insatser med hjälp av ADBB-metoden.
- Bära kunskaper om ADBB i den egna arbetsgruppen.

Ericastiftelsen

Behandling, utbildning och forskning

Innehåll och undervisningsformer

Utbildningen är en uppdragsutbildning upplagd som en kurs under två heldagar på plats på Ericastiftelsen och en digital halvdag, med hemarbete förlagd mellan kursdagarna. Undervisningen sker i föreläsnings- och seminarieform.

Kurskrav

Obligatorisk närvaro vid undervisningstillfällena.

Bidra aktivt genom att diskutera teori och koppla till eget praktiskt arbete samt bedöma fall/filmvisning.

Kompletteringar

Frånvaro kompletteras genom en individuell enskild kodning av ADBB-film.

Kurslärare: Catarina Furmark, leg. psykolog

Kursledare: Anna Norlén, leg. psykolog, leg psykoterapeut

Examinator: Björn Tingberg, med. dr, leg psykoterapeut

Kursbevis

Efter avslutad godkänd kurs utfärdas kursbevis där det framgår att den studerande har genomgått utbildning i ADBB, Alarm Distress Baby Scale.

Kursdagar

På Ericastiftelsen i Stockholm: 4 december kl. 10.00 – 16.00 och

5 december kl. 9.00 – 16.00

Digital kursdag på plattformen zoom: 17 januari kl.13.00 – 16.00

Kurslitteratur

(artiklar tillhandahålles i pdf-format)

Bernstad, K. (2022). *Psykisk ohälsa hos späda och små barn. Upptäcka och hjälpa*. Stockholm; Gothia Kompetens.

Egmose, I., Smith-Nielsen, J., Lange, T., Stougaard, M., Stuart, A. C., Guedeney, A. & Væver, M. S. (2021). How to Screen for Social Withdrawal in Primary Care: An Evaluation of the Alarm Distress Baby Scale using Item Response Theory. *International Journal of Nursing Studies Advances*, 100038.

Guedeney, A. & Fermanian, J. (2001). A validity and reliability study of assessment and screening for sustained withdrawal reaction in infancy: The alarm distress baby scale. *Infant Mental Health Journal*, 22, 559–575.

Guedeney, A., Foucault, C., Bougen, E., Larroque, B. & Mentre, F. (2008). Screening for risk factors of relational withdrawal behavior in infants aged 14–18months. *European Journal of Psychiatry* 23:150–155

Puura, K., Guedeney, A., Mäntymaa, M. & Tamminen, T. (2007). Detecting infants in need: are complicated measures really necessary? *Infant Mental Health Journal* 28(4):409–421

Puura, K., Mäntymaa, M., Luoma, I., Kaukonen, P., Guedeney, A., Salmelin, R., & Tamminen, T. (2010) Infant's social withdrawal symptoms assessed with a direct infant observation method in primary health care. *Journal of Infant Behavior and Development* 33:579–588

Smith-Nielsen, J., Lønfeldt, N., Guedeney, A., & Væver, M. S. (2018).

Implementation of the Alarm Distress Baby Scale as a universal screening instrument in primary care: feasibility, acceptability, and predictors of professionals' adherence to guidelines. *International Journal of Nursing Studies*, 79, 104-113.

Smith-Nielsen, J., Lange, T., Wendelboe, K.I., von Wowern, R.K. & Væver, M.S. (2019). Associations between maternal postpartum depression, infant social behavior with a stranger, and infant cognitive development. *Infancy*, 24(4), 663–670, 2019

Stuart, A-C., Stougård, M., Smith-Nielsen, J., Egmos, I., Guedeney, A. & Væver, M. (2022). Associations between symptoms of maternal postpartum depression, gestational age and infant social withdrawal: A longitudinal study in a community cohort. *Br Journal of Developmental Psychology*. Sep;40(3):371-383.